

Διαφορική Αύξηση των Βασικών Επιπέδων της Κυκλοφορούσας Ισταμίνης σε Ασθενείς με Αντιδράσεις Υπερευαισθησίας σε Μη Στεροειδή Αντιφλεγμονώδη Φάρμακα

Μ. Κακολύρη¹, Μ. Μακρής², Ανδριάννα Καβαλλάρη¹, Κ. Χλίβα², Α. Τυλιγάδα¹

1 Εργαστήριο Φαρμακολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

2 Μονάδα Αλλεργιολογίας «Δ Καλογερομήτρος» Β Κλινική Δερματικών και Αφροδισίων Νοσημάτων ΕΚΠΑ, ΠΓΝ Αττικών

ΣΚΟΠΟΣ: Τα Μη Στεροειδή Αντιφλεγμονώδη Φάρμακα (ΜΣΑΦ) αποτελούν μια από τις συχνότερες αιτίες φαρμακευτικών αντιδράσεων υπερευαισθησίας (ΦΑΥ) ανά τον κόσμο. Αν και ο ρόλος της ισταμίνης στην πορεία των αλλεργικών αντιδράσεων είναι καλά χαρακτηρισμένος, ωστόσο η συμμετοχή της στην αιτιοπαθολογία των ΦΑΥ δεν έχει διερευνηθεί αρκετά. Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η διερεύνηση της σχέσης της κυκλοφορούσας ισταμίνης με τις αντιδράσεις υπερευαισθησίας στα ΜΣΑΦ.

ΥΛΙΚΟ-ΜΕΘΟΔΟΙ: Στη μελέτη εντάχθηκαν 16 ασθενείς του Ειδικού Ιατρείου Φαρμακευτικής Αλλεργίας της Μονάδας Αλλεργιολογίας του Νοσοκομείου 'Αττικών' με ιστορικό αντιδράσεων υπερευαισθησίας σε $1 \geq$ ΜΣΑΦ ή/και παρακεταμόλη, καθώς και 18 υγιείς εθελοντές που είχαν λάβει ΜΣΑΦ κατά το παρελθόν χωρίς πρόβλημα. Σε όλους τους συμμετέχοντες έγινε πλήρης καταγραφή ιστορικού και λήψη περιφερικού αίματος. Ο ποσοτικός προσδιορισμός της ισταμίνης στο ολικό περιφερικό αίμα και στο πλάσμα πραγματοποιήθηκε με φθοριομετρική μέθοδο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Η πλειοψηφία των ασθενών (62,5%) ήταν γυναίκες. Δερματικές εκδηλώσεις εμφανίστηκαν σε 15 από τους 16 (93,75%) ασθενείς, ενώ το συχνότερα ενοχοποιούμενο φάρμακο ήταν η ασπιρίνη (50,0%). Τα επίπεδα ισταμίνης στο πλάσμα, αλλά όχι στο ολικό αίμα, των ασθενών που εμφάνισαν ΦΑΥ σε μεμονωμένα ΜΣΑΦ ήταν υψηλότερα ($P < 0.001$) σε σχέση με τα αντίστοιχα επίπεδα των υγιών και των ασθενών με ΦΑΥ σε πολλαπλά ΜΣΑΦ. Τα επίπεδα ισταμίνης στο πλάσμα των ασθενών εμφάνισαν θετική συσχέτιση με την εκλεκτικότητα των ενοχοποιούμενων ΜΣΑΦ για τα ισοένζυμα COX ($P < 0.001$). Ιδιαίτερως, τα επίπεδα ισταμίνης στο πλάσμα των ασθενών που ανέφεραν αντιδράσεις υπερευαισθησίας σε εκλεκτικούς αναστολείς της COX-1 ήταν υψηλότερα από τα επίπεδα ισταμίνης των ασθενών με αντιδράσεις σε εκλεκτικούς αναστολείς της COX-2 ($P < 0.05$).

ΣΥΖΗΤΗΣΗ: Παρά το μικρό μέγεθος του δείγματος, από τη μελέτη προέκυψε ότι τα βασικά επίπεδα της κυκλοφορούσας ισταμίνης αυξάνονται διαφορετικά στους ασθενείς με αντιδράσεις υπερευαισθησίας σε ΜΣΑΦ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Η μελέτη παρέχει ενδείξεις για την εμπλοκή της ισταμίνης στην ανάπτυξη ΦΑΥ στα ΜΣΑΦ.

Η ερευνητική εργασία υποστηρίχτηκε από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ) και από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), στο πλαίσιο της Δράσης «Υποτροφίες ΕΛΙΔΕΚ Υποψηφίων Διδακτόρων» (αρ. Σύμβασης 1349).